ULKOMINISTERIÖ
Konsulipalvelut
KPA-20 Lainsäädäntösihteeri Tommy Walkila

LAUSUNTO
17.12.2018

PC0TQ23X-8

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite
Asiantuntijalausunto HE 217/2018 vp

Asia
HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ULKOMAALAISLAIN MUUTTAMISESTA

Esityksen tavoite ja pääasiallinen sisältö

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt ulkoministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 217/2018 vp). Ulkoministeriön maahantuloasioiden yksikkö lausuu lausuntopyynnön johdosta seuraavaa.

Esitys koskee ulkomaalaislaissa säädettyä DNA-tutkimusta oleskelulupaasioissa ja muutoksenhakua viisumiasioissa. Lakihanke toteuttaa omalta osaltaan pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman kärkihanketta säädösten sujuvoittamisesta ja norminpurusta.

Esityksen tavoitteena on DNA-tutkimusta koskevan prosessin sujuvoittaminen, sääntelyn ajanmukaistaminen ja kustannusten vähentäminen. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että asianosainen voisi itse ottaa DNA-tutkimusta varten suun limakalvolta näytteen Maahanmuuttoviraston tai ulkoasiainhallinnon virkamiehen valvonnassa. Näytteenottoon ei enää näissä tilanteissa tarvittaisi terveydenhuollon ammattihenkilöä. Näytteenottopaikkaa ei enää säänneltäisi. Muutos koskisi sekä Suomessa että ulkomailla otettavia DNA-näytteitä.

Esityksen tavoitteena on uudistaa viisumiasioiden muutoksenhakua siten, että oikaisuvaatimusmenettely olisi viisumivelvollisten ja viranomaisten toiminnan näkökulmasta mahdollisimman nopea, laadukas ja selkeä menettely. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viisumivelvollisen oikeusturvaa vahvistettaisiin keskittämällä oikaisuvaatimuksia koskeva juridinen asiantuntemus yhteen viranomaiseen eli ulkoministeriöön. Oikaisuvaatimuksen käsittelymaksua koskevalla uudistuksella pyrittäisiin niin ikään varmistamaan hyvä ja viivytyksetön oikeudenhoito. Samalla laissa määrättäisiin maksun palauttamisesta viisumivelvolliselle, jos ulkoministeriön oikaisuvaatimuspäätös tai hallinto-oikeuden viisumivalitusta koskeva päätös olisi lopputulokseltaan myönteinen siten, että viisumi on myönnettävä viisumivelvolliselle.

Postiosoite
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO

Merikasarminkatu 5

Vaihde
+358-(0)295-350 000

Telefax
+358-(0)9-629 840

Esityksen vaikutukset

Joissakin edustustoissa DNA-näytteiden ottaminen on ollut merkittävässä kasvussa. DNA-tutkimuksen osalta kustannussäästöjä saavutettaisiin, kun vaatimus terveydenhuollon ammattihenkilön käyttämisestä näytteenotossa poistettaisiin laista osittain. Edelleen näytteenoton paikkariippuvaisuudesta luopuminen sujuvoittaisi Maahanmuuttoviraston ja edustustojen toimintaa, ja poistaisi yhden oleskelulupaprosessien kestoa pitkittävän tekijän. Näytteen ottaminen henkilökohtaisesti edistäisi samalla henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja ruumiillista koskemattomuutta.

Viisumiasioita koskevan oikaisuvaatimusmenettelyn osalta lakimuutokset vähentäisivät Suomen edustustojen oikaisuvaatimusasioita koskevaa työmäärää. Vastaavasti työmäärä lisääntyisi ulkoministeriössä, jossa oikaisuvaatimusten käsittelyä ja asiakaspalvelua koskevat toimenpiteet keskitetysti ja pääasiallisesti suoritettaisiin. Henkilöstökustannuksina esitetty muutos aiheuttaisi arviolta yhden henkilötyövuoden työvoimatarpeen lisäyksen ulkoministeriöön. Oikaisuvaatimusten käsittelyn keskittäminen ulkoministeriöön vahvistaisi tosiasiallisesti oikaisuvaatimusmenettelyn asemaa viisumivelvollisille tarkoitettuna oikeussuojakeinona. Oikaisuvaatimuksen käsittelymaksusta säätäminen noudattaisi valtion maksuperustelaissa säädettyä. Lakimuutokset vaikuttaisivat pääosin viisumivelvollisten maiden kansalaisiin, jotka hakevat viisumia Suomeen. Kokonaisuutena arvioiden esityksen yhteiskunnalliset ja taloudelliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Valmistelu

Esitys on valmisteltu ulkoministeriössä. Saadun lausuntopalautteen perusteella esitykseen on suhtauduttu myönteisesti.

Voimaantulo

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2019.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Maahantuloasioiden yksikkö
KPA-20 Tommy Walkila

Asiasanat	MAAHANTULO, OLESKELULUVAT, VIISUMIT
Hoitaa	**KPA-20**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-PAL; HAL-01; KPA-01; KPA-30; OIK-01; OIK-20; UMI-00; VSI-00

Laatija jakanut